

Cerdded dan sgwrsio

DYDD 1

Darlleniadau

Genesis 11: 1-9	Stori Babel a chymynrodd ein hamrywiaeth
Salm 34: 11-18	“Dewch ... gwrandewch”. Gwahoddiad Duw i sgwrsio
Actau 2: 1-12	Tywalltiad yr Ysbryd, y ddawn i ddeall
Luc 24: 13-25	Sgwrsio â'r Iesu atgyfodedig ar y ffordd

Esboniad

Golyga rhodio'n ostyngedig gyda Duw gerdded dan sgwrsio â'n gilydd ac â'r Arglwydd a rhoi sylw bob amser i'r hyn a glywn. Felly, fe ddechreuwn ddathlu'r Wythnos Weddi am Undeb Cristnogol trwy fyfyrto ar ddarnau o'r ysgrythur sy'n sôn am yr arfer hanfodol o sgwrsio. Bu sgwrsio'n ganolog i'r mudiad eciwmenaidd am ei fod yn agor gofod inni ddysgu oddi wrth ein gilydd, rhannu'r hyn sydd gennym yn gyffredin a dod i wybod a deall beth sy'n ein gwahanu. Dyma'r ffordd i feithrin cyd-ddeall. Y mae sgwrsio ystyrlon a gwrando gweithredol yn rhan o'n galwad sylfaenol i ymateb i'r hyn y mae Duw'n ei geisio gennym: gwneud beth sy'n iawn, caru ffyddlondeb a rhodio'n ostyngedig.

Disgrifia stori tŵr Babel sut, heb wahanfur iaith, y mae pethau mawr yn bosibl. Fodd bynnag, adroddir sut y troir y posibiladau hyn yn sail i hyrwyddo hunan. “Gwnawn inni enw” – dyna'r ysgogiad i adeiladu'r ddinas fawr. Canlyniad y prosiect yw cymysgu iaith. Ar ôl Babel rhaid inni ddysgu ein priod ddynoliaeth trwy wrando'n astud ar y sawl sy'n ddieithr inni. Gyda thywallt yr Ysbryd ar y Pentecost daw'n bosibl deall o'r newydd ar draws y gwahanfur trwy rym atgyfodiad Iesu. Gwahoddir ni yn awr i rannu'r ddawn o lefaru a chyfeirio ein gwrando at Dduw, at ryddid. Gelwir ni i rodio yn yr Ysbryd.

Sgwrsio wrth gyd-deithio wedi colled a siom – dyna brofiad y disgyblion ar y ffordd i Emaus. A ninnau'n eglwysi sy'n byw gyda diffyg undod, yn gymdeithasau a rannwyd gan ragfarnau ac ofn y dieithr, gallwn ein hadnabod ein hunain yma. Ac eto, dyma'r union fan y mae Iesu'n dewis ymuno â'r sgwrs – nid fel athro uwchben y disgyblion ond fel cyd-deithiwr â hwy, a grym ei eiriau'n llosgi o'u mewn. Dyhead yr Arglwydd atgyfodedig i fod yn rhan o'n sgwrs ni, a'n hymateb ninnau o fod am iddo aros a siarad ychwaneg â ni, sy'n galluogi cyfarfyddiad bywiol ag ef. Geilw'r profiad hwn o'r atgyfodiad ni i undod dyfnach yng Nghrist. Y mae sgwrsio â'n gilydd ac ag Iesu'n ein cadw i gydgerdded tuag at undod.

Darlleniadau

Genesis 32: 22-32	Jacob yr ymgodymwr yn hercian yn gloff ymaith
Salm 22: 1-8	Gwas Duw, dan wawd a sarhad, yn galw ar Dduw
Hebreaid 13: 12-16	Galwad i fynd at Iesu "y tu allan i'r gwersyll"
Luc 22: 14-23	Iesu'n torri'r bara ac yn ei roddi ei hun cyn ei ddiodefaint

Esboniad

Golyga rhodio'n ostyngedig gyda Duw glywed yr alwad ar inni gerdded allan o'n lleoedd cysurus i fod yn gefn i eraill, yn enwedig i eraill sy'n dioddef.

Wedi i Jacob dwyllo'i frawd a dwyn ei enedigaethfrait, rhaid iddo ei wynebu eto. Ar ôl croesi'r ffin i dir Esau, mae'n ymgodymu â rhyw elyn anhysbys (Duw? angel? ei gydwybod ei hun?) ac y mae'n hercian ymaith yn ddrylliedig. Yn India, y mae bywyd pobl 'ddrylliedig' y Dalit yn tystio'n hyglyw i ddiodefaint – dioddefaint a rennir gan y Crist a groeshoeliwyd. Gyda phawb sy'n dioddef bob amser ac ym mhob lle, y mae Iesu'n galw ar ei Dad: "Fy Nuw, fy Nuw, pam yr wyt wedi fy ngadael?"

Gelwir Cristnogion i'r ffordd hon, ffordd y groes. Gwna'r Epistol at yr Hebreaid yn glir nid yn unig rialiti dioddefaint Iesu ym mannau'r cyrion ond hefyd yr angen i'w ddisgyblion fynd "y tu allan i'r gwersyll" i ymuno ag ef yno. Pan gyfarfyddwn â phobl a wthiwyd o'r neilltu, fel pobl y Dalit, ac adnabod yn eu dioddefiadau yr un a groeshoeliwyd, dylai fod yn glir pa lwybr y dylem ei gymryd. Golyga bod gyda Christ gydgerdded â'r rhai hynny ar y cyrion y mae ef yn rhannu eu clwyfau.

"Dros och chwi" y drylliwyd corff Crist ar y groes. Cyn stori dioddefaint a marwolaeth Crist daw stori'r Swper Olaf: fe'i dethlir ym mhob gwasanaeth Cymun fel buddugoliaeth dros farwolaeth. Yn y dathliad Cristnogol, corff drylliedig Crist yw ei gorff atgyfodedig a gogoneddus; fe ddryllir ei gorff fel y gallwn ni rannu ei fywyd a bod, ynddo ef, yn un corff.

I Gristnogion yn cerdded yn ddrylliedig ar y ffordd i undod, y Cymun yw'r lle y mae sgandal ein diffyg undod yn boenus o real. Awgryma'r darlleniadau heddiw fod cerdded gyda chorff drylliedig Crist yn agor ffordd i gydgyuno trwy rannu bara â'r newynog a dileu gwahanfuriau tlodi ac anghydraddoldeb. Y mae'r pethau hyn hefyd yn "weithredoedd ewcharistaidd" y gelwir pob Cristion i gymryd rhan ynddynt. Dywed y Pab Benedict XVI fod y Cymun yn sacrament nid yn unig i gredu ynddo a'i weinyddu, ond hefyd i'w fyw. Yn nealltwriaeth yr Eglwys Uniongred o'r "litwrgi ar ôl y litwrgi", cydnabyddir "nad oes dim yn ddilys ddynol" nad yw ei batrwm a'i fywyd yn deillio o'r Cymun.

Darlleniadau

Exodus 1: 15-22

Bydwragedd yr Hebreaid yn ufuddhau i gyfraith Duw yn lle gorchymyn Pharo

Salm 17: 1-6

Gweddi hyderus un sy'n agored i drem Duw

2 Corinthiaid. 3: 17-18

Rhyddid gogoneddus plant Duw yng Nghrist

Ioan 4: 4-26

Sgwrs ag Iesu yn arwain y wraig o Samaria i fywyd mwy rhydd

Esboniad

Rhodio'n ostyngedig gyda'r Arglwydd yw cerdded bob amser tuag at ryddid pawb. Gyda hyn mewn golwg, cofleidiwn yr ymdrech dros ryddid sy'n digwydd hyd yn oed pan ymddengys gorthrwm, rhagfarn a thlodi yn ddiarbed. Gall llwyr wrthod derbyn gorchymynion ac amodau annynol – fel y rhai hynny a roddodd Pharo i fydwragedd y caethion Hebreig – ymddangos yn beth digon bychan, ond y mae'n aml yn gam tuag at ryddid a gymerir gan gymunedau lleol ymhobman. Cymeradwywn, felly, bob cam tuag at urddas, cynhwysiad cymdeithasol a rhan briodol ym mhopeth sydd dda, fel sy'n digwydd yng nghymunedau'r Dalit. Y mae teithio fel hyn at fywyd llawnach yn cynnig rhodd gobaith yr Efengyl i bawb sy'n gaeth, mewn gwahanol ffyrdd, i batrymau o anghydraddoldeb ledled y byd.

Darlunnir y daith i ryddid gam wrth gam o anffafiaeth annheg a rhagfarn yn stori cyfarfyddiad Iesu wrth y ffynnon â'r wraig o Samaria. Mae hi'n cwestiynu'r rhagfarnau sy'n ei hwynebu ac, ar yr un pryd, yn ceisio ysgafnhau beichiau ymarferol bywyd. Y pryderon hyn yw man cychwyn ei deialog ag Iesu, sy'n sgwrsio â hi am ei angen am gymorth ymarferol (mae syched arno) a'r rhafarnau cymdeithasol sy'n gwneud anhawster o hynny. O dipyn i beth agorir y ffordd i fwy o ryddid i'r wraig, wrth iddi weld cymhlethodau ei bywyd yn fwy eglur yng ngoleuni geiriau Iesu. Yn y diwedd try'r canfyddiadau hyn y sgwrs i fan lle y trosgynnir yr hyn a wahanai'r ddau. "Addoli mewn ysbryd a gwirionedd" – dyna sydd ei angen i'n rhyddhau o bopeth a'n ceidw rhag byw bywyd gyda'n gilydd, a'i fyw'n llawn.

Y mae'r alwad i ryddid mwy yng Nghrist yn alwad i gamu allan o'n byd cysurus. Y mae'r pethau sy'n ein gwahanu – fel Cristnogion yn ceisio undod ac fel pobl a wahanir gan draddodiadau annheg ac anghydraddoldeb – yn ein cadw'n gaeth, yn guddiedig oddi wrth ein gilydd. Ond nodweddir ein rhyddid yng Nghrist gan y bywyd newydd hwnnw yn yr Ysbryd sy'n ein galluogi i sefyll gyda'n gilydd gerbron Crist "heb orchudd ar ein hwyneb". Yn y goleuni gogoneddus hwn y dysgw'n weld ein gilydd yn fwy cywir, wrth inni dyfu ar ddelw Crist i lawnder undod Cristnogol.

Darlleniadau

Lefiticus 25: 8-17	Y mae'r tir er lles pawb, nid er elw personol
Salm 65: 5b-13	Tywalltiad ffrwythlon gras Duw ar y ddaear
Rhufeiniaid 8: 18-25	Hiraeth yr holl greadigaeth am waredigaeth
Ioan 9: 1-11	Iesu'n iacháu, mwd, cyrff a dŵr

Esboniad

Wrth rodio'n ostyngedig gyda Duw, rhaid inni bob amser fod yn ymwybodol ein bod yn rhan o'r greadigaeth a'n bod yn derbyn rhoddion Duw. Mae Cristnogion yn gynyddol ymwybodol o'r modd y mae gofal ecolegol yn rhan o "rodio'n ostyngedig gyda Duw", y Creawdwr, gan mai rhoddion Duw yw popeth sydd gennym, nid ein heiddo ni i wneud fel y mynnom â hwy. Oherwydd hyn, gelwir ar Gristnogion i gadw, o 1 Medi hyd at 4 Hydref bob blwyddyn, Amser y Greadigaeth, a'i "gysegru i weddio dros amddiffyn y Greadigaeth a hyrwyddo dulliau cynaliadwy o fyw".

Stori gwaredu'r greadigaeth gyfan yw'r stori Gristnogol. Cred pob Cristion i Dduw, yn Iesu, ddod yn berson dynol, mewn lle ac ar amser arbennig. Mae'r gred hon yn yr Ymgawdoliad yn gydnabyddiaeth ddofn o bwysigrwydd y greadigaeth – cyrff, bwyd, daear, dŵr a phopeth sy'n cynnal bywyd pobl ar y blaned. Mae Iesu'n rhan gyflawn o'r byd hwn. Fe all ein bod yn synnu clywed sut yr iachaodd Iesu trwy ddefnyddio ei boer a llwch y ddaear, ond y mae'r stori'n driw i'r synnwyr real bod y byd creedig yn hanfodol i waith Duw yn dod â bywyd newydd inni.

Ledled y byd, y bobl dlotaf yn aml sy'n gweithio'r ddaear, a hynny, yn fynych, heb elwa dim ar ei ffrwythlondeb. Dyna brofiad llawer o bobl y Dalit yn India. Ac eto, dyma'r union gymunedau sydd â gofal arbennig am y ddaear, a dengys eu llafur eu doethineb ymarferol wrth weithio'r tir.

Cynnwys gofalu am y ddaear gwestiynau sylfaenol ynglŷn â sut y mae bodau dynol i fyw yn y greadigaeth mewn ffyrdd sy'n parchu dynoliaeth pawb. Mae'r ffaith bod y ddaear – pwy sy'n ei gweithio ac yn berchen arni – mor aml yn achos anghydraddoldeb ac arferion gwaith diraddiol yn destun pryder mawr i Gristnogion ac yn fater iddynt weithredu arno gyda'i gilydd. Cyfeiria cyfarwyddyd Lefiticus ar Flwyddyn y Jiwibili at beryglon ecsbloetio'r ddaear: ni roddwyd y ddaear a'i ffrwyth er mwyn i'r bobl "gymryd mantais ar ei gilydd"; yn hytrach, dylid gweithio'r ddaear er budd pawb. Nid "syniad crefyddol" yn unig yw hwn; y mae a wnelo ag arferion economaidd ac arferion busnes real iawn ynglŷn â rheoli a phrynu a gwerthu tir.

Darlleniadau

Caniad Solomon 1: 5-8	Cariad a'r anwylyd
Salm 139: 1-6	Yr wyt wedi fy chwilio a'm hadnabod
3 Ioan : 2-8	Lletygarwch i gyfeillion yng Nghrist
Ioan 15: 12-17	Yr wyf wedi eich galw yn gyfeillion

Esboniad

Nid yw rhodio'n ostyngedig gyda Duw yn golygu cerdded ar ein pen ein hun. Golyga gydgerdded â'r rhai hynny sy'n arwyddion hollbwysig o bresenoldeb Duw gyda ni, ein cyfeillion. "Yr wyf wedi eich galw yn gyfeillion," meddai Iesu yn yr Efengyl yn ôl Ioan. Oddi mewn i ryddid cariad gallwn ddewis ein cyfeillion, a chael ein dewis yn gyfeillion. Dywed Iesu wrth bob un ohonom, "Nid chwi a'm dewisodd i, ond myfi a'ch dewisodd chwi". Y mae ei gyfeillgarwch ef â ni yn gweddnwied ac yn trosgynnu ein perthynas â'n teulu a'n cymdeithas. Dengys gariad dwfn a pharhaol Duw atom oll. Dyma gyfeillgarwch na allwn byth ei ennill na'i haeddu, dim ond ei dderbyn yn rhodd.

Dehonglwyd cerdd serch y Beibl, Caniad Solomon, mewn sawl modd – cariad Duw at Israel, cariad Crist at yr Eglwys, ac ati. Tystia i serch angerddol rhwng cariadon, a hwnnw'n trosgynnu'r ffiniau a osododd cymdeithas. Dywed y ferch ei bod yn brydferth, er ei bod yn "dywyll ei lliw", ac y mae'n erfyn, "Peidiwch â rhythu arnaf am fy mod yn dywyll fy lliw". Ond rhythu y mae ei chariad, a dewis caru, fel y gwna Duw yng Nghrist. Gŵyr pobl y Dalit fod Duw yn rhythu arnynt hwythau â chariad angerddol. Pan ddywed Crist wrth bobl y Dalit "Yr wyf wedi eich galw yn gyfeillion", y mae hynny'n fath o ryddhad oddi wrth y driniaeth annynol ac anghyfiawn a gânt dan y gyfundrefn gast. Yn India heddiw, peth costus i Ddalit yw dod yn gyfaill i Iesu.

Beth y mae'r Arglwydd yn ei ofyn gan y rhai hynny a alwyd i gydgerdded ag Iesu a'i gyfeillion? Yn India, gelwir yr eglwys i gofleidio pobl y Dalit yn gyfeillion cydradd â'u cyfaill cyffredin. Mae'r alwad hon, i fod yn gyfeillion â chyfeillion Iesu, yn ffordd arall o ddeall yr undod rhwng Cristnogion yr ydym yn gweddiö amdano yr wythnos hon. Gelwir Cristnogion ledled y byd i fod yn gyfeillion â phawb sy'n ymdrechu yn erbyn anffafiaeth ac anghyfiawnder. Pan gyfarfyddwn â Christnogion o wledydd eraill, fe all na fydd gennym lawer yn gyffredin â hwy o safbwynt hil, iaith, diwylliant nac addysg, ond y mae rhwymyn trosgynnol rhyngom am ein bod yn gyfeillion i Grist. Dyma un ffordd o ddeall "cymundeb y saint". Mae'r daith tuag at undod Cristnogol yn gofyn ein bod yn rhodio'n ostyngedig gyda Duw fel – a chyda – cyfeillion Iesu.

Darlleniadau

Ruth 4: 13-18

Salm 113

Effesiaid 2: 13-16

Mathew 15: 21-28

Epil Ruth a Boas

Duw'n cynorthwyo'r anghenus

Crist wedi chwalu'r canolfur a oedd yn ein gwahanu

Iesu a'r Gananëes

Esboniad

Golyga rhodio'n ostyngedig gyda Duw gerdded trwy wahanfuriau sy'n gwahanu ac yn niweidio plant Duw. Y mae Cristnogion India'n ymwybodol o'r rhwygiadau rhyngddynt. Y mae triniaeth yr eglwysi o bobl y Dalit yn rhannu'r eglwysi ac yn gwadu'r weledigaeth feiblaidd o'r undod hwnnw yr ydym yn gweddio amdano'r wythnos hon. Roedd Sant Paul yn byw gyda'r rhaniadau niweidiol yn y gymuned Gristnogol gynharaf rhwng Cristnogion Cenhedlig ac Iddewig. Am y gwahanfur hwn, a phob gwahanfur wedi hynny, cyhoedda Paul mai Crist "yw ein heddwch ni. Gwnaeth y ddau, yr Iddewon a'r Cenhedloedd, yn un, wedi chwalu trwy ei gnawd ei hun y canolfur o elyniaeth oedd yn eu gwahanu". Mewn lle arall, ysgrifenna, "Oherwydd y mae pob un ohonoch sydd wedi ei fedyddio i Grist wedi gwisgo Crist amdano. Nid oes rhagor rhwng Iddewon a Groegiaid, rhwng caeth a rhydd, rhwng gwryw a benyw, oherwydd un person ydych chi oll yng Nghrist Iesu" (Galatiaid 3.27-28). Yng Nghrist y mae holl wahanfuriau dwfn yr hen fyd – a'u holynwyr modern – wedi eu symud ymaith oherwydd ar y Groes fe greodd Crist ynddo ef ei hun ddynolryw newydd.

Mewn byd lle y mae'n anodd yn aml croesi gwahanfuriau, fe'n hatgoffa Cristnogion India, sy'n lleiafrif pitw yng nghyd-destun rhyng-grefyddol India, mor bwysig yw bod crefyddau yn ymddiddan a chydweithio â'i gilydd. Sonia'r Efengyl yn ôl Mathew mor anodd ydyw i Iesu – a'r disgyblion – groesi gwahanfuriau crefydd, diwylliant a rhyw pan ddeuant wyneb yn wyneb â Chananëes sy'n erfyn ar Iesu i iacháu ei merch. Gorchfygir greddf y disgyblion i'w gyrru ymaith a phetruster Iesu ei hun, gan ffydd y wraig, a'i hangen. Wedi hyn, gall Iesu a'i ddisgyblion groesi'r gwahanfuriau a'r ffiniau a osododd yr hen fyd. Gwelir peth tebyg yn y Beibl Hebraeg. Diwedda llyfr Ruth, am Foabas a berthynai i ddiwylliant a chrefydd arall, â rhestr o'i disgynyddion hi a'r Israeliad, Boas. Eu plentyn hwy, Obed, oedd tad Jesse, tad Dafydd. Dengys ach yr arwr-frenin ewylllys Duw yn cael ei chyflawni pan fydd pobl yn croesi gwahanfuriau crefydd a diwylliant. Heddiw golyga rhodio gyda Duw ein bod yn croesi'r gwahanfuriau sy'n gwahanu Cristnogion oddi wrth ei gilydd ac oddi wrth bobl sy'n perthyn i grefyddau eraill. Golyga cerdded tuag at undod Cristnogol rodio'n ostyngedig gyda Duw trwy'r gwahanfuriau sy'n ein gwahanu.

Darlleniadau

Numeri 27: 1-11	Hawl merched i etifeddu
Salm 15	Pwy a gaiff fyw yng nghysegr Duw?
Actau 2: 43-47	Y disgyblion yn dal popeth yn gyffredin
Luc 10: 25-37	Y Samaritan Trugarog

Esboniad

Golyga rhodio'n ostyngedig gyda Duw gydgerdded â phawb sy'n ymdrechu dros gyfiawnder a heddwch. Cyfyd hyn gwestiwn i'r rhai hynny sy'n gweddio yr wythnos hon am undeb Cristnogol: beth yw'r undod yr ydym yn ei geisio? Y mae'r Comisiwn Ffydd a Threfn, sy'n cynrychioli aelodau Cyngor Eglwys i'r Byd yn ogystal â'r Eglwys Gatholig Rufeinig, yn deall undod fel "undod gweladwy mewn un ffydd ac un gymdeithas Ewcharistaidd". Ymrwymodd y mudiad eciwmenaidd i oresgyn y gwahanfuriau hanesyddol a chyfredol sy'n gwahanu Cristnogion, ond gwna hynny gyda gweledigaeth o undod gweladwy sy'n cysylltu natur a chenhadaeth yr Eglwys yn ei gwasanaeth i undod dynolryw â goresgyn popeth sy'n niweidio urddas bodau dynol a'u cadw ar wahân.

'Gelwir a galluogir yr Eglwys i rannu dioddefaint pawb trwy eiriol dros y tlodion, yr anghenus a'r sawl sydd ar y cyrion a gofalu amdanynt. Golyga hyn ddadansoddi'n feirniadol strwythurau anghyfiawn a'u dadlennu a gweithio i'w trawsnewid ... Gall y tystiolaethu ffyddlon hwn olygu bod Cristnogion eu hunain yn dioddef dros yr Efengyl.' (Natur a Chenhadaeth yr Eglwys)

Y mae sawl enghraifft o'r fath o eglwysi India yn gweithredu i iacháu a chymodi. Tan yn ddiweddar iawn, ni chât merched etifeddu dan ddeddfau etifeddu Cristnogol India. Cefnogodd yr eglwysi'r galw am ddileu'r deddfau hynafaid hyn, gan gyfeirio at stori merched Seloffehad, y troes Moses at Dduw am gyfiawnder i gefnogi eu hawliau. Yn yr un modd, bu tystiolaeth feiblaidd yn gefn i Gristnogion ymhlith pobl y Dalit yn eu hymdrechion am gyfiawnder. Buont yn cydweithio â Dalitiaid o grefyddau eraill ac â rhwydweithiau seciwlar a mudiadau cymdeithasol yn India a ledled y byd i wrthwynebu anghyfiawnder. Ysbrydolwyd y Dalitiaid yn eu hymdrech am gyfiawnder gan esiampl mudiadau eraill a fu'n herio strwythurau cymdeithasol.

Delwedd feiblaidd o eglwys unol o blaid y gorthrymedig yw dameg y Samariad Trugarog. Yn y stori, y Samariad Trugarog – sydd, fel pobl y Dalit, yn perthyn i gymuned ddirmygedig ac esgymun – sy'n gofalu am am y dyn a adawyd ar ochr y ffordd a, thrwy ddangos ei gefnogaeth, yn cyhoeddi gobaiith a chysur yr Efengyl. Ni ellir gwahanu'r daith tuag at undod Cristnogol oddi wrth rodio'n ostyngedig gyda Duw ar y cyd â phawb y mae arnynt angen cyfiawnder a charedigrwydd.

Darlleniadau

Habacuc 3: 17-19	Dathlu mewn cyfnod o gyni
Salm 100	Addoli Duw ledled y ddaear
Philipiaid 4: 4-9	Llawenhewch yn yr Arglwydd bob amser
Luc 1: 46-55	Cân Mair

Esboniad

Bydd ymwelwyr ag India'n synnu nid yn unig at y caledi a'r cyfyngder a ddiodeffa pobl y Dalit ond hefyd at eu synnwyr o obaith a dathlu. Yr oedd slymiau ar dir y rheilffordd ger Bangalore, a mwyafrif eu preswylwyr yn Ddalitiaid a disgynddion gweithwyr mudol o Tamilnadu a ddaeth i adeiladu'r rheilffyrdd cyntaf cyn i India ddod yn wlad annibynnol. Wedi i'r cwmni fygwth ei bwrw allan yn y 1980au cynnar, trefnodd y gymuned ei hun – trwy arweinyddiaeth ei merched – yn y fath fodd fel y gallodd ddod o hyd i dir newydd ac adeiladu tai parhaol i bron i fil o bobl. Symudodd y gymuned o Ddalitiaid ac eraill i'w cartrefi newydd, y talwyd amdanynt ganddynt hwy eu hunain, yn 2011. Dyma un enghraifft yn unig o ymdrech yn erbyn anghyfiawnder gyda gobaith mawr, ac y mae angen ei dathlu.

Gwelir gobaith a dathlu ynghyd yn y darlleniadau beiblaidd am heddiw. Y mae'r proffwyd Habacuc yn llawenhau yn yr Arglwydd ar adeg o sychdwr pan yw'r cnydau'n methu. Dathlu gobaith yw tystiolaeth fel hyn bod Duw'n cydgerdded â'i bobl yn eu hanawsterau. Cerdda'r Fendigaid Forwyn Fair at ei chyfnither Elisabeth i ddathlu ei beichiogrwydd. Hyd yn oed cyn geni ei phlentyn, mae'n canu ei chân o obaith, y Magnificat. Ac o garchar y mae Paul yn annog y gymuned Gristnogol yn Philipi. "Llawenhewch yn yr Arglwydd bob amser". Yn y Beibl, cysylltir dathlu â gobeithio yn ffyddlondeb Duw.

Wrth weddio am undeb Cristnogol yr wythnos hon troesom at ddathlu bywyd yn India, gan ganolbwyntio ar ffyddlondeb pobl y Dalit i'w hunaniaeth Gristnogol yn eu hymdrechion am fywyd. Yn yr un modd, mewn gobaith ac ymdrech, dathlwn undod ymhlith Cristnogion, er nad yw hynny eto wedi ei gyflawni. Seilir ein dathlu ar y gobaith y gwiredir yn amser Duw a thrwy ddulliau Duw weddi Crist ar inni fod yn un. Fe'i seilir ar ddiolchgarwch am mai rhodd Duw yw undod, ac ar gydnabyddiaeth o'r undod sydd gennym eisoes fel cyfeillion Iesu ac a fynegir mewn un bedydd. Fe'i seilir ar argyhoeddiad fod Duw'n galw pob un ohonom i weithio dros yr undod hwn, ac y bydd yn defnyddio ein holl ymdrechion wrth inni "ym mhob peth wneud ein deisyfiadau yn hysbys i Dduw trwy weddi ac ymbil, ynghyd â diolchgarwch". Mae cerdded tuag at undod Cristnogol yn gofyn ein bod yn rhodio'n ostyngedig gyda Duw gan ddathlu, gweddio a gobeithio.